

PROTOKÓŁ

z XXVIII posiedzenia Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej

ds. Współpracy Transgranicznej

16-17 grudnia 2024 r.

W dniach 16-17 grudnia 2024 r. odbyło się w Pradze 28. posiedzenie Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej (zwanej dalej „Komisją”). Lista członków obu części Komisji znajduje się w załącznikach 1 i 2 do niniejszego Protokołu.

Polskiej części Komisji przewodniczył Pan Paweł Dąbrowski, Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Migracji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Rzeczypospolitej Polskiej.

Czeskiej części Komisji przewodniczył Pan Tomáš Kafka, Dyrektor Departamentu Państw Europy Środkowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych Republiki Czeskiej.

Po otwarciu posiedzenia szefowie grup roboczych przedstawili główne rezultaty współpracy grup od poprzedniego posiedzenia Komisji oraz priorytety współpracy na rok 2025.

Grupa robocza ds. gospodarki, rozwoju, handlu i infrastruktury transportowej

Współpraca gospodarcza

Komisja zapoznała się z informacjami na temat rozwoju współpracy gospodarczej między obydwoma krajami. Po dynamicznych wzrostach wzajemnych obrotów w latach 2021 i 2022 r., w roku 2023 obroty, w porównaniu z rokiem poprzednim, uległy stagnacji. Wstępne czeskie dane za pierwsze dziewięć miesięcy 2024 r. sugerują, że wzajemne obroty ponownie znajdują się na trajektorii wzrostowej – zarówno w odniesieniu do czeskiego, jak i polskiego eksportu. Ponadto Polska na przemian ze Słowacją zajmuje w bieżącym roku pozycję drugiego najważniejszego partnera Czech. Z perspektywy danych polskich, wymiana handlowa w 2024 r. pozostaje na zbliżonym do ubiegłorocznego poziomie, przy czym odnotowano nieznaczny spadek polskiego eksportu i niewielki wzrost czeskiego importu. Cieszy wzrost współpracy inwestycyjnej, zwłaszcza liczna obecność polskich firm w Czechach i duży wzrost czeskich inwestycji w polską gospodarkę. Znaczenie współpracy gospodarczej i handlowej dla obu państw podkreśliły również konsultacje międzyrządowe między Polską a Czechami, które odbyły się w Pradze na początku października 2024 r. Zgodnie z wnioskami z tych konsultacji Ministerstwo Rozwoju i Technologii RP oraz Ministerstwo Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej będą nadal wspierać polsko-czeską współpracę transgraniczną.

Do rozwoju współpracy przyczyniły się działania regionalnych izb gospodarczych oraz instytucji wspierających przedsiębiorczość działających w regionach przygranicznych. Zrealizowane zostały liczne inicjatywy mające na celu promocję i wsparcie kontaktów pomiędzy polskimi i czeskimi przedsiębiorcami. Przykładem mogą być giełdy firm z ofertami pracy, dni doradztwa i spotkania z przedsiębiorcami, wspólne spotkania z samorządami lokalnymi w celu rozwiązywania problemów, doroczne spotkania przedsiębiorców, działalność punktów szybkiej informacji na pograniczu polsko-czeskim itp. Pracownicy regionalnych izb gospodarczych podejmują ogromne wysiłki przy rozwiązywaniu problemów powstałych podczas katastrofalnych powodzi we wrześniu br.

Z ważniejszych wydarzeń na pograniczu polsko-czeskim można wymienić jubileuszowe XXX spotkanie przedsiębiorców z Czech, Polski i Słowacji, organizowane przez Czesko-Polską Izbę Gospodarczą w Ostrawie w dniu 13 czerwca 2024 r. we współpracy z Konsulatem Generalnym RP w Ostrawie, a także XXXI edycję Forum Biznesowego Współpracy Polsko-Niemiecko-Czeskiej organizowanego przez Karkonoską Agencję Rozwoju Regionalnego w dniu 14 listopada 2024 r w Karpaczu. Wydarzenia te odbyły się pod patronatem Ministerstwa Przemysłu i Handlu Republiki Czeskiej i przy wsparciu Ministerstwa Rozwoju i Technologii RP.

Kontynuowano tradycyjną współpracę między administracjami celnymi obu krajów. Dobrym przykładem są wspólne placówki w Chotěbuzie (Kocobędzu) i Nachodzie – Kudowie Słone. Są one wykorzystywane do regularnych spotkań oraz do operacyjnej wymiany informacji na temat wzajemnego przepływu towarów między Polską a Republiką Czeską (ocena danych statystycznych, monitorowanie przewozu towarów itp.), we współpracy z regionalnymi urzędami celnymi Republiki Czeskiej, z przedstawicielami policji obu krajów, polską Strażą Graniczną oraz wojewódzką administracją celno-skarbową Rzeczypospolitej Polskiej. Wspólne placówki służą również do koordynowania polsko-czeskich patroli na terytorium obu państw.

Ostatnie posiedzenie Grupy Roboczej ds. Gospodarki, Handlu i Infrastruktury Transportowej odbyło się w dniach 14-15 czerwca 2023 r. w Ostrawie. Kolejne posiedzenie powinno się odbyć w Polsce w pierwszej połowie 2025 r.

Infrastruktura transportowa

Komisja wyraża zadowolenie, że obie strony kontynuują współpracę dwustronną dotyczącą stałej rozbudowy i modernizacji połączeń transportowych we wzajemnych relacjach. Współpraca ta pomiędzy departamentami odpowiedzialnymi za transport jest w dalszym ciągu intensywna i pogłębia się.

Obecnie budowa i przygotowanie połączenia drogowego S3-D11 pozostaje najpilniejszym zadaniem infrastruktury drogowej we wzajemnych stosunkach. Komisja stwierdza z zadowoleniem, że Polska znajduje się na końcowym etapie realizacji tego zadania. W 2024 roku ukończono w całości budowę dwujezdniowej drogi ekspresowej S3 na terenie województw dolnośląskiego i lubuskiego. Do ukończenia pozostał jedynie jeden odcinek w województwie zachodniopomorskim, który zostanie otwarty w 2025 roku.

W Czechach wybrano wykonawcę, a budowę odcinka przygranicznego autostrady D11 rozpoczęto w październiku 2024 roku. Oddanie do użytku planowane jest na 2028 r., natomiast otwarcie odcinka przygranicznego już w 2026 r. Komisja oczekuje, że strona czeska utrzyma priorytet budowy autostrady D11 w celu maksymalnego zsynchronizowania prac.

Komisja docenia wznowienie dialogu dotyczącego ostatecznych negocjacji w sprawie „Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską w sprawie budowy i utrzymania mostów oraz utrzymania wspólnych odcinków dróg na polsko-czeskiej granicy państwowej”. Komisja ponadto z zadowoleniem przyjmuje informację o wznowieniu prac nad aspektami proceduralnymi zawarcia Umowy. Oczekuje także na informację w sprawie zakończenia uzgodnienia przez obie strony projektu tekstu umowy. Po zatwierdzeniu przez rządy obu państw obie strony mogłyby uzgodnić termin ceremonii podpisania.

W kwestii projektu linii kolei dużych prędkości trwają prace nad przygotowaniem odcinka przygranicznego Katowice-Ostrawa. Komisja wyraża zadowolenie z uzgodnienia na poziomie eksperckim brzmienia projektu umowy w sprawie budowy granicznego mostu kolejowego przez rzekę Olzę, co pozwoli na rozpoczęcie procedury oficjalnych negocjacji umowy. Komisja wskazuje, że projekt ten kwalifikuje się do wspólnego wnioskowania o dofinansowanie ze źródeł UE na to zadanie.

Jednocześnie Komisja apeluje o zapewnienie wystarczającego finansowania tych projektów, zarówno ze źródeł europejskich, krajowych, jak i prywatnych. Komisja z radością przyjmie informację dotyczącą przygotowania odpowiedniego budżetu na projekty transportowe o charakterze transgranicznym w ramach propozycji nowych europejskich wieloletnich ram finansowych, których negocjacje mogłyby rozpocząć się w okresie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w pierwszej połowie 2025 r. Komisja potwierdza, że konieczna jest dalsza modernizacja linii kolejowej E65 na odcinku transgranicznym Katowice - Ostrawa, w korytarzu transportowym Bałtyk - Adriatyk. Jednocześnie Komisja odnotowuje znaczący postęp w modernizacji linii na terenie województwa śląskiego po stronie polskiej w latach 2023-2024 r.

Komisja odnotowuje, że od czasu ostatniego posiedzenia Komisji nie nastąpił postęp w zakresie zawarcia umowy międzynarodowej w sprawie linii kolejowej na odcinku Hrádek nad Nisou – Zittau, która przebiega przez terytorium Polski. W jej ramach czescy i niemieccy zarządcy infrastruktury kolejowej powinni przejąć odpowiedzialność za zarządzanie i modernizację linii kolejowej. Komisja przyjmuje do wiadomości, że przeszkodą dla zakończenia prac jest brak postępów w sfinalizowaniu uzgodnień trójstronnych dotyczących ostatecznego brzmienia umowy między państwowej oraz załącznika finansowego. W tym celu jednak, w wyniku rozmów czesko-niemieckich, strona niemiecka przygotowuje obecnie dokument, który ma zostać przesłany stronie polskiej, co umożliwi oczekiwaną trójstronną dyskusję na początku 2025 r.

W ramach dalekobieżnego kolejowego transportu pasażerskiego Komisja z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie 15 grudnia 2024 r. nowego stałego połączenia na trasie Gdynia - Praga. Komisja wyraża przekonanie, że przyczyni się ono do dalszego pogłębienia wzajemnych kontaktów oraz wymiany handlowej między oboma państwami.

Jednocześnie Komisja z zadowoleniem przyjmuje wysiłki obu stron na rzecz rozwoju transportu multimodalnego w związku z rozwojem połączeń transportowych pomiędzy polskimi portami morskimi a Czechami, w tym rozwojem Odrzańskiej Drogi Wodnej.

W następstwie niszczycielskich powodzi na pograniczu polsko-czeskim (w szczególności w m. Głuchołazy i Jeseník) we wrześniu 2024 r. Komisja otrzymała informację, że obie strony współpracują na rzecz intensyfikacji działań naprawczych celem możliwie najszybszego przywrócenia całkowitego funkcjonowania infrastruktury transportowej.

Komisja odnotowała, że strona polska dokonuje znacznych postępów w budowie i modernizacji infrastruktury transportowej międzynarodowych szlaków transportowych łączących oba państwa, co ma istotny wpływ na wzrost znaczenia polskich portów morskich dla czeskich kontrahentów.

Grupa robocza ds. pracy i spraw społecznych

Komisja zapoznała się z informacjami na temat bieżącej działalności Grupy Roboczej ds. Zatrudnienia i Spraw Społecznych, która spotkała się w dniach 27-28 maja 2024 r. w miejscowości Strážne w Karkonoszach. Uczestnicy omówili sytuację na transgranicznych rynkach pracy i odwiedzili fabrykę Škoda Auto Vrchlabí.

Komisja wysłuchała informacji na temat sytuacji na transgranicznych rynkach pracy, z których wynika, że stopa bezrobocia w obu krajach utrzymuje się na niskim poziomie. Na koniec października 2024 r. stopa bezrobocia w Polsce wynosiła: w województwie śląskim 4,9%, w województwie dolnośląskim 4,5% i w województwie opolskim 5,7%, podczas gdy w Czechach wyniosła: w kraju morawsko-śląskim 5,5%, hradeckim 3,3%, ołomunieckim 4,1%, pardubickim 3,1%, libereckim 4,2%.

Komisja z zadowoleniem przyjęła odnowienie umowy o partnerstwie EURES-T Beskydy i rozpoczęcie projektu „Wsparcie publicznych służb zatrudnienia w świadczeniu usług w ramach partnerstwa transgranicznego EURES-T Beskydy”, który jest realizowany przez Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach.

Komisja zapoznała się z informacją na temat współpracy polskich i czeskich urzędów pracy w ramach projektu „Jesteśmy z Wami - razem dla Ukrainy”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach programu Interreg V-A Republika Czeska - Polska.

Komisja otrzymała również informację na temat sytuacji polskich obywateli na czeskim rynku pracy. Do końca 2023 r. obywatele polscy stanowili 49 194 z łącznej liczby 409 775 obywateli UE/EOG i Szwajcarii na terytorium Republiki Czeskiej. Obywatele polscy stanowili 6,0% wszystkich cudzoziemców zatrudnionych w Republice Czeskiej (823 945 osób), co stanowi niższy udział niż w roku poprzednim (6,2% w 2022 r.). Urzędy Pracy Republiki Czeskiej uzyskują szczegółowe informacje na temat liczby cudzoziemców w Czechach od pracodawców, którzy są zobowiązani do zgłaszania do Urzędu Pracy faktu zatrudnienia obywatela UE/EOG lub Szwajcarii. Najwięcej, bo 23 tysiące (22 999), obywateli polskich zatrudnionych jest w kategorii operatorów i monterów maszyn i urządzeń, ponad 9 tysięcy (9 411) pracuje jako robotnicy pomocniczy i niewykwalifikowani. Ponad 22 tysiące (22 748) osób zatrudnionych jest w przetwórstwie przemysłowym, 22 tysiące (22 454) na stanowiskach pomocniczych w administracji, a prawie 3 tysiące (2 757) w budownictwie. Obywatele Polski stanowili 5,9% ogółu zarejestrowanych osób poszukujących pracy (7 627) z krajów UE/EOG i Szwajcarii (5,8% w 2022 r.).

Komisja została poinformowana o realizacji projektów z Programu Operacyjnego Zatrudnienie Plus Republiki Czeskiej, które łączą działania takie jak doradztwo, przekwalifikowanie i wsparcie dla pracodawców. Projekty o charakterze regionalnym są wdrażane w

poszczególnych regionach, na przykład Szansa na pracę w regionie Hradec Králové. Drugim źródłem finansowania jest obecnie Krajowy Plan Odbudowy (podobnie jak w Polsce), skupiający się wyłącznie na edukacji, cyfryzacji i Przemysle 4.0, którego efektem są projekty Educating myself in DIGI, DIGI Education Courses i DIGI for Business. Nowością jest elektroniczna aplikacja i złożenie wniosku za pośrednictwem e-sklepu. W kursie mogą wziąć udział nie tylko Czesi, ale także pracownicy z Polski i zagranicy.

Komisja z zainteresowaniem wysłuchała sprawozdania z działalności Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej NOVUM s.r.o., którego celem jest promowanie czesko-polskiej współpracy we wszystkich możliwych dziedzinach, pomoc w tworzeniu partnerstw i wzajemnej współpracy na czesko-polskim pograniczu. Założycielami ugrupowania są Województwo Dolnośląskie, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego oraz polska część Euroregionu Nysa i Glacensis po stronie polskiej, a także regiony Hradec Králové, Liberec, Olomouc i Pardubice oraz czeska część Euroregionu Nysa i Glacensis po stronie czeskiej. W ramach swojej działalności EUWT NOVUM realizuje różne projekty wspierane przez program Interreg. Na przykład,

- *Edukacja nie zna granic* - stworzenie aplikacji e-learningowej do nauki języka czeskiego i polskiego,
- *Jak wygląda ratownictwo w Twoim kraju?* - Zacieśnienie współpracy i wymiana dobrych praktyk pomiędzy Pogotowiem Ratunkowym w Jeleniej Górze, Pogotowiem Ratunkowym w Wałbrzychu, Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Ząbkowicach Śląskich, Zespołem Opieki Zdrowotnej w Kłodzku oraz Pogotowiem Ratunkowym Regionów Hradec Králové, Liberec i Olomouc. Efektem czesko-polskiej współpracy w tym obszarze było również dostrzeżenie problemu, jakim jest brak polsko-czeskiej umowy międzyrządowej o świadczeniu usług ratownictwa medycznego, co utrudnia polskim lub czeskim służbom ratunkowym interweniowanie na terytorium drugiego państwa nawet w przypadkach, gdy znajdują się one bliżej siebie.

Komisja przyjęła do wiadomości informację, że do najważniejszych pracodawców w regionach przygranicznych zatrudniających polskich obywateli należą Continental Automotive Czech Republic s.r.o., ATAS elektromotory Náchod lub Saar Gummi Czech s.r.o., Vitesco Technologies Trutnov, TE Conectivity Trutnov, JUTA Dvůr Králové nad Labem, Agro-Hytos, Hyundai Motor Manufacturing Czech, s.r.o. Tatra Trucks, a.s. W dniu 28 maja 2024 r. uczestnicy spotkania grupy roboczej odwiedzili Škoda Auto Vrchlabí, które jest najważniejszą pracodawcą w powiecie Trutnov i zatrudnia 1500 osób.

W związku z potrzebami dynamicznie zmieniającego się rynku pracy Komisja prosi o rozważenie kontynuowania w przyszłości wsparcia edukacji polsko-czeskiej w ramach programu Interreg.

Komisja dostrzega potrzebę przeanalizowania przepisów obu stron w kontekście finansowania edukacji uczniów i studentów po drugiej stronie granicy, m. in. w ramach instrumentu EUWT.

Grupa robocza ds. zarządzania klęskami żywiołowymi, klęskami żywiołowymi i usuwania skutków klęsk żywiołowych

Komisja przyjęła do wiadomości, że w okresie od XXVII posiedzenia Polsko-Czeskiej Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy Transgranicznej działania grupy roboczej koncentrowały się na realizacji zadań związanych z wzajemną pomocą i nawiązywaniem bezpośredniej współpracy pomiędzy służbami ratowniczymi działającymi na obszarze przygranicznym oraz realizacją wspólnych projektów współfinansowanych z funduszy europejskich.

Komisja wysoko oceniła realizację projektu "Wspólna reakcja na zmiany klimatyczne", który został zatwierdzony do finansowania i realizacji w tym roku i ma na celu zwiększenie transgranicznych zdolności i skoordynowanych działań jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakresie radzenia sobie z sytuacjami kryzysowymi związanymi ze zmianami klimatu. Projekt jest realizowany w całym regionie przygranicznym.

Służby ratownicze obu państw z powodzeniem biorą udział w akcjach ratowniczych po obu stronach granicy, wymieniają informacje o istotnych dla stron zagrożeniach i zdarzeniach, wypełniając tym samym zobowiązania dwustronne.

Między wszystkimi regionami i województwami przygranicznymi podpisane zostały instrukcja metodyczna, porozumienia i memoranda, będące aktami wykonawczymi do Umowy między Rzeczpospolitą Polską oraz Republiką Czeską o współpracy i wzajemnej pomocy w przypadku katastrof, klęsk żywiołowych i innych nadzwyczajnych wydarzeń. Komisja przyjęła informację, że w najbliższym czasie strony dokonają rewizji dokumentów pod kątem ich ewentualnej aktualizacji.

Grupa robocza ds. rozwoju regionu pogranicza i programów wspierających

Komisja otrzymała informację, że realizacja projektów z programu Interreg Czechy – Polska 2014-2020 została zakończona (31.12.2023 r.). Program jest obecnie zamykany. Beneficjentom wypłacono środki w wysokości 220 847 590 EUR, co stanowi 97,6% alokacji programu.

Program perspektywy finansowej 2021-2027 jest w fazie pełnej realizacji. Dysponuje on alokacją w wysokości ponad 167 mln EUR z EFRR. Komitet Monitorujący zatwierdził do współfinansowania projekty na łączną kwotę 118,9 mln EUR z EFRR, co stanowi 70,6% alokacji programu. Zakontraktowana wartość wynosi ponad 103 mln EUR EFRR, to jest 62,15% budżetu programu.

Priorytety polsko-czeskiej współpracy w okresie 2021-2027 koncentrują się na wspieraniu działań transgranicznych, które przyczyniają się do przełamywania barier, wzajemnego zrozumienia i łączenia mieszkańców, a jednocześnie do podnoszenia jakości życia. Program wspiera projekty w następujących obszarach: 1. Zintegrowany system ratownictwa i środowisko, 2. Turystyka, 3. Transport, 4. Współpraca instytucji i mieszkańców oraz 5. Przedsiębiorczość.

Stan realizacji programu według celów szczegółowych i priorytetów wygląda następująco:

P1.1 Zintegrowany system ratownictwa – zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 5 wniosków o dofinansowanie na kwotę 8,5 mln EUR EFRR. W listopadzie został zakończony drugi nabór, złożono 20 projektów. Planowany termin ich zatwierdzenia to kwiecień 2025 roku.

P1.2 Środowisko – zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 7 wniosków o dofinansowanie na kwotę 6,7 mln EUR.

W priorytecie 1. zatwierdzono projekty o łącznej wartości 15,2 mln EUR z EFRR, co stanowi 64 % alokacji tego priorytetu.

P2 Turystyka - zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 26 projektów o łącznej wartości 49 mln EUR z EFRR, co stanowi 73 % alokacji priorytetu 2. Trwa drugi nabór. Przewidywany termin zatwierdzenia projektów to druga połowa 2025 roku.

P3.1 Mosty – zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 2 wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości 1,66 mln EUR z EFRR, aktualnie jest ogłoszony drugi nabór. Będzie on trwał do listopada 2025 roku.

P3.2 Drogi - zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 2 wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości 10,5 mln EUR z EFRR. W drugim naborze złożono 3 projekty, które będą zatwierdzane w drugiej połowie 2025 roku.

P3.3. Kolej - zakończył się nabór, zatwierdzono 1 wniosek o dofinansowanie. Dostępne środki finansowe w tym obszarze zostały wykorzystane.

W priorytecie 3 zatwierdzono dotychczas projekty o łącznej wartości 27,6 mln EUR z EFRR, co stanowi 75 % alokacji tego priorytetu.

P4.1 – Współpraca administracji publicznej - zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 2 wnioski o dofinansowanie. Do 18 grudnia 2024 r. trwa drugi nabór.

P4.2 Współpraca instytucji i mieszkańców - zakończył się pierwszy nabór, zatwierdzono 22 wnioski o dofinansowanie.

Zatwierdzone dotychczas projekty stanowią 79 % alokacji priorytetu 4.

W programie planowane jest ogłoszenie 4 ostatnich naborów: 1.2 Środowisko, 4.2. Współpraca instytucji i mieszkańców, 3.4 Transport - Rozwój transportu publicznego i indywidualnego oraz 5 Przedsiębiorczość.

Od czasu ostatniego posiedzenia Komisji odbyło się 7 posiedzeń Komitetu Monitorującego programu.

Komisja z zadowoleniem odnotowała, że program Interreg Czechy – Polska funkcjonuje bardzo dobrze.

Komisja z dużym zainteresowaniem wysłuchała prezentacji na temat propozycji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej w sprawie mechanizmu eliminowania barier prawnych i administracyjnych w kontekście transgranicznym.

Grupa Robocza ds. Ochrony Środowiska

Komisja zapoznała się z ogólnym sprawozdaniem Grupy na temat najważniejszych prac podjętych w dziedzinie ochrony środowiska na terenach przygranicznych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Czeskiej w okresie od stycznia 2023 r. do października 2024 r.

Komisja zauważyła, że nie odbyło się wspólne spotkanie polsko-czeskiej grupy roboczej ds. poprawy jakości powietrza w regionach przygranicznych i ograniczenia transgranicznego zanieczyszczenia powietrza w 2023 r. Eksperci CZ i PL komunikowali się intensywnie zdalnie i pracowali nad przygotowaniem polsko-czeskiej deklaracji w sprawie wspólnych wysiłków na rzecz zwalczania transgranicznego zanieczyszczenia powietrza. 23 maja 2023 r. w Warszawie odbyło się dwustronne spotkanie minister Anny Moskwy i ministra Petra Hladíka. Jednym z tematów było zbliżające się podpisanie wspólnej polsko-czeskiej deklaracji. Komisja z zadowoleniem przyjęła informację, że 15 listopada 2023 r. odbyła się wideokonferencja minister Moskwy i ministra Hladíka, podczas której doszło do podpisania wyżej wymienionej deklaracji PL-CZ w sprawie ochrony powietrza.

Komisja z zadowoleniem przyjęła informację, że w dniach 10-11 września 2024 r. w Warszawie odbyło się 14. spotkanie Grupy Roboczej ds. Ochrony Powietrza. Jednym z ważnych tematów spotkania była nowa dyrektywa w sprawie jakości powietrza atmosferycznego, która zaostroża limity emisji od 2030 r. Oba kraje poinformowały się wzajemnie o trudnościach związanych z wdrażaniem nowej dyrektywy.

Komisja zauważyła, że spotkanie Polsko-Czeskiej Komisji ds. Wód Transgranicznych odbyło się w dniach 6–8 listopada 2023 r. i 21–25 października 2024 r. To ostatnie było spotkaniem wielodniowym ze względu na towarzyszące mu nadzwyczajne spotkanie ekspertów na temat złotych alg, *Prymnesium parvum*. Podczas tegorocznego spotkania Komisji omówiono również kwestię niedawnych powodzi (wrzesień 2024 r.).

Komisja z zadowoleniem przyjęła fakt, że długotrwała doskonała współpraca transgraniczna między administracjami polskiego Karkonoskiego Parku Narodowego i czeskiego Karkonoskiego Parku Narodowego jest kontynuowana i może służyć jako przykład dla innych organizacji zajmujących się ochroną przyrody. Komisja z zadowoleniem przyjęła również plany dalszego rozwijania współpracy transgranicznej w dziedzinie ochrony przyrody, w szczególności fakt, że negocjacje zostały zainicjowane na szczelbu ekspertów w sprawie podpisania Deklaracji w sprawie współpracy transgranicznej w dziedzinie ochrony cietrzewia jako ważnego kroku w kierunku ustanowienia skoordynowanej współpracy transgranicznej na rzecz ochrony populacji gatunku na terenie Karkonosze-Izera. Komisja doceniła wysiłki podjęte w celu ustanowienia transgranicznego obszaru Ramsar „Dolina Izery/Izery” jako połączenia Torfowiska Doliny Izery (PL, RS nr 2319) i Źródeł Izery (CZ, RS nr 2074).

Komisja odnotowała zainteresowanie strony czeskiej współpracą w zakresie ochrony innych zagrożonych gatunków, zwłaszcza gatunków dużych ssaków. Wdrażanie programów ratunkowych i reintrodukcji będzie się odbywać poprzez powołanie transgranicznej grupy ekspertów w celu omówienia konkretnych planów i wspólnych rozwiązań mających na celu ochronę tych gatunków.

Komisja z zadowoleniem przyjęła informację, że po podpisaniu Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskiej o współpracy w zakresie odnoszenia się do skutków na terytorium Republiki Czeskiej wynikających z eksploatacji kopalni odkrywkowej węgla brunatnego Turów w Rzeczypospolitej Polskiej, główny cel Umowy, tj. ochrona

interesów mieszkańców regionu libereckiego w perspektywie długoterminowej, jest realizowany. Stopniowo wdrażane są środki mające na celu poprawę dostępności wody pitnej dla gmin lub zwiększenie ochrony mieszkańców przed hałasem, pyłem i innymi czynnikami wpływającymi na zdrowie i środowisko, a ich skuteczność jest stale oceniana. Strony regularnie wymieniają się informacjami, a plan wdrażania Umowy jest przestrzegany.

Komisja odnotowała, że wideokonferencja polsko-czeskiej grupy roboczej ds. oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA) odbyła się 25 maja 2023 r., następnie miało miejsce spotkanie w Karlowie w Polsce, w Parku Narodowym Gór Stołowych w dniach 4–5 października 2023 r., i kolejne spotkanie tej grupy roboczej, które odbyło się w dniach 12–14 czerwca 2024 r. w Velkých Karlovicach. Na wyżej wymienionych spotkaniach omawiano bieżące tematy transgraniczne w obu obszarach. Wspomniane spotkania ułatwiają współpracę transgraniczną w zakresie oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SEA).

Komisja z zadowoleniem przyjęła pomyślne zakończenie (15 grudnia 2023 r.) transgranicznych konsultacji w sprawie planu inwestycyjnego dotyczącego kontynuacji działalności górniczej kopalni ČSM w okresie 2024 r. – zakończenie działalności górniczej po konsultacjach, które odbyły się w dniach 14–15 września 2023 r. Na wniosek strony polskiej inwestor wdrożył monitoring złocistych alg i związanych z nimi toksyn w jeziorze górniczym Kozinec.

Komisja odnotowała, że 19 października 2023 r. odbyły się konsultacje transgraniczne dotyczące projektu inwestycyjnego Utworzenie gospodarki ściekowej w ramach budowy Centrum Narciarstwa Biegowego i Biathlonu w Szklarskiej Porębie – Jakuszycach, a w lutym 2024 r. obie Strony podpisały protokół z przedmiotowych konsultacji transgranicznych, kończąc tym samym konsultacje transgraniczne zgodnie z art. 5 Konwencji z Espoo.

Komisja zauważyła, że oba kraje współpracują ze sobą w zakresie transgranicznych procesów oceny oddziaływania na środowisko, np. w przypadku projektów dotyczących elektrowni wiatrowych (Třebom-Sudice, Lubrza, Slokow, Laskowice, Rostkowice) lub małych modułowych reaktorów jądrowych (Stawy Monowskie, Ostrołęka, Włocławek, Temelín).

Komisja odnotowała, że 17 czerwca 2024 r., na marginesie Rady ENVI w Luksemburgu, że minister Paulina Hennig-Kloska spotkała się z ministrem Petrem Hladíkiem. Spotkanie koncentrowało się w szczególności na kwestiach współpracy transgranicznej dotyczących obszarów objętych Porozumieniem Turowskim. Ministrowie wzajemnie potwierdzili również potrzebę zintensyfikowania współpracy w dziedzinie ochrony wód i kontynuowania udanej współpracy w dziedzinie ochrony powietrza i ochrony przyrody.

Komisja zauważyła również, że 9 października 2024 r. odbyły się IX konsultacje międzyrządowe PL-CZ, a tematem spotkania ministra Petra Hladíka z minister Pauliną Hennig-Kloska była przede wszystkim współpraca w zakresie OZE, ochrona jakości powietrza, polityka klimatyczna UE, wdrażanie Porozumienia Turowskiego, współpraca parków narodowych, ochrona wód transgranicznych, skutki powodzi z września 2024 r. i przyszła współpraca w zakresie środków ochrony przeciwpowodziowej.

Grupa robocza ds. współpracy euroregionalnej

Komisja wysłuchała sprawozdania Grupy Roboczej ds. Współpracy Euroregionalnej z jej działalności. Komisja z zadowoleniem przyjęła informacje o aktywnej działalności grupy, w tym o realizowanych zadaniach.

Komisja wysoko oceniła działania Euroregionów pogranicza polsko-czeskiego na rzecz wspierania współpracy transgranicznej, w tym stan realizacji Funduszy Małych Projektów programu Interreg CZ-PL 2021-2027, którymi zarządzają Euroregiony. Okres programowania 2021-2027 pozwolił na uproszczenia w zasadach realizacji i rozliczania małych projektów dla Beneficjentów, jednak część rozwiązań wprowadzonych do Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1059 z dnia 24 czerwca 2021 r. o tzw. „jednym zarządzającym” wprowadziło szereg nieoczekiwanych dodatkowych zadań dla euroregionów np. konieczność zatrudniania pracowników z drugiej strony granicy, co wiąże się z wdrożeniem w systemach księgowych i ubezpieczeniowych stowarzyszeń tworzących euroregiony, zasad podatkowych oraz zasad ubezpieczeń społecznych dla pracowników z drugiej strony granicy.

Komisja odnotowała, że Grupa wnioskuje o możliwość aktualizacji Umowy z dnia 9 marca 1998 r., między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską w sprawie utrzymania drogowych granicznych obiektów mostowych i wspólnych odcinków dróg na polsko-czeskiej granicy państwowej.

Jako szczególnie ważne Komisja uznaje postulaty Euroregionów związane z potrzebą podjęcia przez oba kraje pilnych prac wspólnych grup eksperckich, ukierunkowanych na poprawę infrastruktury przeciwpowodziowej oraz systemów ostrzegania, które skuteczniej zabezpieczą teren pogranicza przed przyszłymi klęskami żywiołowymi.

Komisja pozytywnie ocenia powstałe dwa związki stowarzyszeń utworzone przez euroregiony, w Polsce: Federację Euroregionów Rzeczypospolitej Polskiej powstałą w 2013 roku, oraz w Czechach: Stowarzyszenie Euroregionów Republiki Czeskiej (Asociace euroregionů ČR), które powstało w lipcu 2021 r.

Pozytywnie ocenia też organizowane przez euroregiony PL Forum Polskich Regionów Granicznych, które jest płaszczyzną wymiany informacji o współpracy transgranicznej z sąsiadami Polski.

Komisja wspiera proces przygotowania programów EWT na nowy okres programowania 2028+, w tym program Interreg Czechy-Polska ze szczególnym uwzględnieniem:

- zaangażowania euroregionów w proces tworzenia nowego Interreg oraz FMP 2028+,
- funkcjonowania Funduszu Małych Projektów oraz roli polsko-czeskich euroregionów jako zarządzających funduszami (w tym podobnie jak w latach 2014-2020 – zasadę Partnera Wiodącego na poziomie projektów parasolowych na zarządzanie FMP),
- starań Euroregionów o utrzymanie możliwości współfinansowania zadań z zakresu administrowania małymi projektami oraz małych projektów z budżetu państwa RP/RCz w nowym okresie programowania 2028+.
- Możliwość realizacji projektów własnych euroregionów z FMP 2028+ w tym finansowania działań euroregionów,

Komisja zapoznała się z wybranymi projektami i inicjatywami członków grupy roboczej:

- Dyrektor biura Euroregionu Nysa (CZ) - Ondřej Havlíček – przedstawił prezentację dotyczącą działalności Asociace euroregionů ČR, w której pokazał efekty realizowanego projektu, który zajmuje się identyfikacją barier transgranicznych w zarządzaniu kryzysowym i transporcie publicznym, a także omówił powstanie punktu kontaktowego dla współpracy transgranicznej przy Asociace euroregionů ČR.
- Prezes Zarządu Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pradziad - Radosław Roszkowski przedstawił prezentację pt. "Zmiany klimatyczne i ich wpływ na powódź 2024 r. na przykładzie Euroregionu Pradziad oraz propozycje usprawnienia współdziałania służb i samorządów".
- Dyrektor Sekretariatu polskiej części Euroregionu Silesia (Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry) - Daria Kardaczyńska – przedstawiła założenia przygotowywanego nowego projektu polsko-czeskiego euroregionów pt. „EuroregiON PL-CZ” do programu Interreg CZ-PL 2021-2027. W ramach projektu euroregiony planują opracować „Program poprawy warunków funkcjonowania oraz rozwoju współpracy transgranicznej na obszarze euroregionów pogranicza polsko-czeskiego”, który ma zdiagnozować istniejące bariery we współpracy transgranicznej.
- Dyrektor Biura polskiej części Euroregionu Śląsk Cieszyński Bogdan Kasperek przedstawił informację na temat wdrożonych polsko-czeskich projektów współpracy: „MODEL.GO”, „EUREGIO-INFO” oraz „Semafor Transgraniczny” zrealizowanych w Euroregionie Śląsk Cieszyński w ramach programu „Model”. Komisja z zainteresowaniem wysłuchała informacji o prowadzonych pracach studialnych nad statusem mieszkańców pogranicza jako formy zabezpieczenia ich interesów w sytuacjach ograniczonych możliwości przekraczania granicy państwowej w sytuacjach kryzysowych oraz przygotowywanym przez Euroregion Śląsk Cieszyński do programu Interreg CZ-PL 2021-2027 projekcie „Cross-Border Solutions”, przedmiotem którego jest analiza transgranicznego ruchu turystycznego i przestrzennego zróżnicowania turystyki w Euroregionie oraz opracowanie koncepcji współpracy i prowadzenia wspólnych działań w ramach Obserwatorium transgranicznego dedykowanego turystyce.

W ramach posiedzenia Komisji przedstawiciele czeskiego i polskiego ministerstwa zdrowia spotkali się i omówili współpracę transgraniczną. Głównym tematem dyskusji była negocjowana umowa o współpracy transgranicznej w zakresie ratownictwa medycznego. Ministerstwa zgodziły się co do celu, jakim jest jak najszybsze zakończenie procesu negocjacji. Zawarcie tej umowy przyczyni się do zapewnienia najlepszej możliwej pomocy w nagłych wypadkach pacjentom znajdującym się na obszarach przygranicznych.

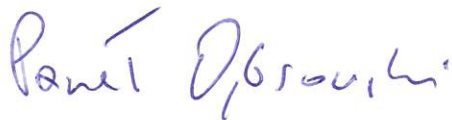
Omówiono również możliwą przyszłą współpracę w dziedzinie cyfryzacji. Ponadto strona polska przedstawiła swoje priorytety na nadchodzącą polską prezydencję w Radzie Unii Europejskiej. Czescy partnerzy wyrazili swoje poparcie. Oba ministerstwa oczekują konstruktywnej współpracy w tych tematach.

Komisja popiera starania związane z umożliwieniem skutecznej współpracy służb ratownictwa medycznego z obu stron granicy.

Postanowienia końcowe

Przewodniczący Komisji postanowili, że jej XXIX posiedzenie odbędzie się w 2025 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejszy Protokół sporządzono w Pradze w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, każdy w językach polskim i czeskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne.

Paweł Dąbrowski

przewodniczący

polskiej części Polsko-Czeskiej

Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy
Transgranicznej

Tomáš Kafka

przewodniczący

czeskiej części Polsko-Czeskiej

Komisji Międzyrządowej ds. Współpracy
Transgranicznej